

NORGES HØYESTERETT

Den 7. november 2024 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Webster, Høgetveit Berg og Thyness i

HR-2024-2043-U, (sak nr. 24-150576SIV-HRET), sivil sak, anke over kjennelse:

Optime Subsea AS

(advokat Magnus Hauge Greaker)

mot

A

Subsea Solutions AS

(advokat Kyrre Tangen Andersen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder spørsmål om avvisning av to punkter i ankende parts påstand på grunn av manglende rettslig interesse, jf. tvisteloven § 1-3.
- (2) Subsea Solution AS (Subsea) reiste 16. november 2023 søksmål mot Optime Subsea AS (Optime). Søksmålet gjelder krav om fastsettelsesdom og kompensasjon for inngrep i et patent. Oppfinnelsen i patentet knytter seg til visse undervannskomponenter som brukes i forbindelse med olje- og gassutvinning. Optime innga 5. januar 2024 tilsvarende der det ble fremsatt flere motkrav mot Subsea, A og B. A er daglig leder og styremedlem i Subsea, mens B er styreleder i Subsea. I motsøksmålet fra Optime ble det lagt ned slik påstand:
 - «2. Krav 5 i norsk patent NO 332487 kjennes ugyldig.
 3. Subsea Solutions AS har handlet i strid med god forretningsskikk næringsdrivende i mellom, jf. markedsføringsloven § 25, ved gjentatte ganger fra 30. januar 2018 å ha kontaktet Optime Subsea AS og Optime Subsea AS' kunder og fremsatt påstander om at Optime Subsea AS' system utgjør inngrep i blant annet norsk patent NO 332487 uten at det har vært grunnlag for det.
 4. For overtredelsen av markedsføringsloven § 25 nevnt i punkt 3 dømmes Subsea Solutions AS til å betale erstatning til Optime Subsea AS fastsatt etter rettens skjønn oppad begrenset til kroner – en million – 1 000 000.
 5. Subsea Solutions AS og A har handlet i strid med god forretningsskikk næringsdrivende i mellom, jf. markedsføringsloven § 25, ved at A høsten 2023 i egenskap av å opptre som konsulent for Repsol Norge AS gjennom en korrespondanse og dialog med ansatte i Optime Subsea AS fikk tilgang til dokumentasjon og opplysninger knyttet til SCILS og deretter, uten samtykke fra

Optime Subsea AS og i strid med As forpliktelser overfor Repsol Norge AS, overlot dokumentasjonen og opplysningene til Subsea Solutions AS for bruk i patenttvisten mellom Subsea Solutions AS og Optime Subsea AS.

6. For overtredelsen av markedsføringsloven § 25 nevnt i punkt 5 dømmes Subsea Solutions AS og A – in solidum - til å betale erstatning til Optime Subsea AS fastsatt etter rettens skjønn oppad begrenset til kroner – ett hundretusen – 100 000.»
- (3) Subsea gjorde gjeldende at påstandspunkt 3 og 5 i motsøksmålet måtte avvises på grunn av manglende rettslig interesse. Oslo tingrett behandlet avvisningsspørsmålet sammen med spørsmål om fremleggelse av dokumentbevis.
- (4) Oslo tingrett avsa 18. mars 2024 kjennelse, hvor det i slutningens punkt 6 ble slått fast at påstandspunkt 3 og 5 i Optimes motsøksmål ikke avvises.
- (5) Subsea og A anket punkt 6 i tingrettens kjennelse.
- (6) Borgarting lagmannsrett avsa 13. august 2024 kjennelse med slik slutning:
 - «1. Påstanden punkt 3 og 5 i motkravet fra Optime Subsea AS avvises.
 2. I sakskostnader for tingretten og lagmannsretten betaler Optime Subsea AS 118 500 – etthundreogattentusenfemhundre – kroner til Subsea Solutions AS og A innen 2 – to – uker fra kjennelsen er forkynt.»
- (7) *Optime* har anket til Høyesterett. Anken gjelder rettsanvendelsen og bevisbedømmelsen. Det er anført at kravene om fastsettelsesdom i påstandspunkt 3 og 5 utgjør «rettskrav», jf. tvisteloven § 1-3 første ledd. Optime har også et «reelt behov» for å få dom for kravene, jf. tvisteloven § 1-3 andre ledd. Subsidiært anfører Optime at kravene om fastsettelsesdom må fremmes til behandling i samsvar med de alternative utformingene av påstandspunkt 3 og 5, hvor henvisningen til markedsføringsloven § 25 er tatt ut.
- (8) *Subsea og A* har inngitt anketilsvar. Det er anført at kravene om fastsettelsesdom i påstandspunkt 3 og 5 ikke utgjør «rettskrav», og at dette følger klart av HR-2024-826-A. Optime har heller ikke noe «reelt behov» for å få dom for kravene. Kravene om fastsettelsesdom kan heller ikke fremmes til behandling i samsvar med de alternative utformingene av påstandspunkt 3 og 5.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at ankeutvalget har full kompetanse, fordi lagmannsrettens kjennelse avviser to punkter i Optimes påstand, jf. tvisteloven § 30-6 bokstav a. Bestemmelsen gjelder også der bare noen av kravene i saken avvises og anken gjelder de krav som er avvist.
- (10) Lagmannsretten kom til at det ikke kan kreves dom for Optimes påstander om at Subsea og A har handlet i strid med markedsføringsloven § 25, fordi kravene ikke er rettskrav, jf. tvisteloven § 1-3. Ankeutvalget er enig i denne vurderingen. Utgangspunktet er at det skal nedlegges påstand om virkningene av at en rettsregel er brutt, og at det ikke kan nedlegges selvstendig påstand om at en rettsregel er brutt. Domstolene vil ta stilling til rettsregelen i begrunnelsen for avgjørelsen, og domsslutningen vil gi uttrykk for hvilken virkning rettsregelen har i den konkrete saken.

- (11) Det finnes unntak fra utgangspunktet om at det må nedlegges påstand om virkningen av at en rettsregel er brutt. Påstander om at Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) er krenket, er et eksempel og har sin særlige begrunnelse i kravet om et effektivt rettsmiddel i EMK artikkel 13 og subsidiaritetsprinsippet, jf. HR-2024-826-A avsnitt 32 med videre henvisninger. Der det ikke foreligger særlige begrunnelser for å gjøre unntak, ligger utgangspunktet fast, slik drøftelsen i HR-2024-826-A viser for påstander om fastsettelsessøksmål om grunnlovsbrudd, se særlig avsnitt 34 til 36.
- (12) Anken på dette punktet kan dermed ikke føre frem.
- (13) Når det gjelder Optimes øvrige anførsler, finner ankeutvalget det enstemmig klart at heller ikke disse anførslene kan føre frem. Disse delene av anken forkastes i medhold av tvisteloven § 30-9 andre ledd.
- (14) Ankemotparten har krevd 45 000 kroner i sakskostnader for ankeutvalget. Kravet tas til følge.
- (15) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Optime Subsea AS til A og Subsea Solutions AS i fellesskap 45 000 – førtifemtusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Erik Thyness
(sign.)